

'We Lost' Öğrencilerle Galip Geliyor Dinlenmek Ve Gizlenmek İçin Bir Yer

Debby Rosenthal
DAILY PENNSYLVANIAN, 3 Aralık, 1982, s.3

We Lost. (*Kaybettik.*)

Aslında "We Lost" isimli bir sanat eseri kazandık. Başlığı A.B.D.'nin Vietnam Savaşı'na katılımına gönderme yapıyor.

Bu modern heykel, Locust Walk'la 36. Cadde'nin köşesinde College Green'e huzurlu bir şekilde yerleşmiş.

"We Lost", büyüklüğü ve katıksız siyah çelik yapısıyla farklılık gösteriyor. Eni ve boyu yaklaşık 3,40 metre. Bu simetrik işin yüksek, kare kemerleri College Green'in birçok yerinden görülebiliyor.

Sanatsal değerine ek olarak, aynı zamanda öğrenciler heykelin içinde oturmaktan, orada sohbet etmekten ve hatta yemek yemekten hoşlanıyor.

Üniversite 2. sınıf öğrencisi Jane Meiman, "Orada oturmayı seviyorum, çünkü Locust Walk'u görebiliyorum; ama aynı zamanda gizlenmiş oluyorum." diyor. "Akvaryumda olmak gibi".

New York'lu heykeltıraş Tony Smith tarafından yaratılan "We Lost" Üniversite tarafından 1967'de alındı ve 1976'da vakfedildi.

Smith, heykel için Vietnam Savaşı'nı temel almış. Eski zamanlarda, Romalılar savaşlardaki zaferlerini hatırlatması için zafer takları inşa ederdi. "We Lost", Amerika'nın Vietnam Savaşı'ndan kaybını temsil etmesi bakımından zafer taklarının karşıtıdır.

"Estetik olarak hoş değil," dedi Meiman. "College Green'in güzelliğine yakışmadığını düşünüyorum. Bence Pennsylvania'lı öğrencilerin çoğu o heykel hakkında böyle hissediyor".

"Savaşla ilgili ifadesi kesinlikle cüretkar," diye devam etti. "Ben barış sembolü heykelinin, onun bu kadar yakınına yerleştirilmiş olmasından hoşlanıyorum. Bu, dünyada hiçbir şeyin tek taraflı olmadığını gösteriyor. Savaş olmadan barış elde edemezsiniz ve onların birbirine bu kadar yakın olması çok ilginç. Bu madalyonun iki yüzünü de gösteriyor".

İsminin verilmemesini isteyen, başka bir öğrenci, "We Lost"un güzel bir sanat eseri olmadığına katıldı.

"Heykeli, bakılacak çekici bir şey olarak göremiyorum," dedi. "Sadece yanından geçip gitmeyi seçiyorum. Ama belki onun da tüm önemi budur. Vietnam Savaşı kesinlikle çekici bir şey değildi ve şimdi birçok insan onu görmezden geliyor – adeta yanından geçip gidiyor".

"Bununla beraber heykeltıraş, bence insanların ilgisini savaşın trajedisine çekmeye çalışıyordu," diyerek devam etti. "Heykeltıraş, Romalıların zaferlerinden sonra inşa ettikleri takları gözden geçirdi ve o keskin çizgiler heykelde gerçekten göze çarptı".

Sanat Tarihi Profesörü John McCoubey, heykel hakkında birkaç şikayeti olduğunu söyledi, ama genel olarak heykelden memnundu.

Profesör, heykelin isminin "biraz olumsuz" olduğunu düşünüyordu. Bu siyah yekpare işin, şu an bulunduğu yere yerleştirildiğine şaşırmişti.

“Onun oraya konulacağını düşünmemiştim,” dedi McCourbey. “Başka öneriler vardı, ama heykeltraş orayı tercih etti.”

Smith, üniversiteyi gezdi ve çeşitli yerleri araştırdıktan sonra, “We Lost”u yerleştirmek için College Green’i seçti.

“We Lost”un toplam bedeli 55.000 Dolar oldu. Kampüsteki diğer sanat eserleri gibi bu heykel için de, sözleşme uyarınca Philadelphia Şehri kısmi fon sağladı.

Üniversitenin eski rektörü Martin Meyerson, *Gladly Teach and Gladly Learn* isimli kitabında, yönetimin, Superblock’ta dikili her bir çokkatlı bina için bir sanat eseri yaratma arayışında olduğunu belirtmişti.

Meyerson, “Her bir çokkatlı bina için, üniversite bir heykeltraş görevlendirdi.” diye yazmıştı.

2.

Los Angeles Polis Anıtı

Horace Farmer, 1971, 20(b)

Anıtlar, bir cemaati bir araya getiren değer ve inançları simgeleyebilir. Onlar, aynı zamanda bir toplumu bölen çatışmaları da örtebilir. Polislerin ırk çatışmalarına ve Vietnam Savaşı’na karşı ulusal çekişmemizde etkin katılımcı olduğu bir dönem sırasında yerleştirilen Los Angeles Polis Anıtı, her iki amaç için sipariş edilmişti.

1950’lerin sonunda ırksal adaletsizliğe karşı Güney’de başlayan protestolar, 1968’de Güneydoğu Asya’daki Amerikan Emperyalizmi’ne karşı büyüyen muhalefetle birleşti. O yıl ulusumuzun duygusal, zihinsel ve ahlaki özü, Martin Luther King, Jr. ve Senatör Robert Kennedy cinayetleri ve Chicago Demokrat kongresindeki savaş karşıtı protestoların bastırılmasıyla darmadağın olurken, sosyal dokusu parçalandı. Toplumsal sözleşmedeki bu yırtılma, yaşam ve mülk koruyucusu olarak değil, ama gittikçe ırksal ayrıcalığı, sosyal adaletsizliği ve Vietnam’daki vahşi savaşı korumaya kendini adanmış bir kurumun savunucuları olarak görülen polis kuvvetini yıprattı.

Polis eleştirisinden korkmuş ve tehdit edilmiş olan vatandaşlarımızın çoğu arabalarına yapıştırdığı “Yerel Polisinizi Destekleyin” yazan çıkartmalarla ve “Adalet ve Düzen”e dönüş yakarışı nedeniyle Richard Nixon’ı başkan seçerek, polis memurlarını desteklemek için birleşti.

1969’da Nixon’ın kutlamalarından kısa süre sonra, KABC-TV’nun Genel Müdürü ve Başkan Yardımcısı John J. McMahon, toplumuna hizmet ederken ölen Los Angeles Polisi Kuvveti üyelerini onurlandırmak üzere bir anıt dikmek amacıyla fon sağlamaya başladı. Belediye Başkanı Sama Yorty’yle yakın ilişkisi olan Charles Luckman and Associates Mimari Şirketi bu iş için gönüllü oldu ve şirkette bir tasarımcı olan Horace Farmer proje için atandı.

Farmer, yaygın olan dökme çatı sistemiyle birleştirilmiş gökdelenler bloğuna daha önceki bir tasarımını uyarlayarak, etrafı kuşatan *Uluslararası Üslup*’ta yapılmış binaların geometri ve kümeleşmesiyle, anıtı ilişkilendirdi. Görev sırasında öldürülen Los Angeles Polisi üyelerinin yetki ve gücünü temsil eden sabit sütunlar, bir havuzun merkezinden yansıma yaparak yükselir. Sütunların farklı yükseklikleri öldürülen polislerin farklı hizmet sürelerine gönderme yaparken, her bir sütunun 45 derece meyilli olan tepe kısmı kısa kesilen yaşamlarını sembolize eder. Her sütunun eni 84 cm’dir; yükseklikleri ise en kısası olan 4,7 m’den, 5,5 m’lik iki sütuna ve en yüksek olan 6 m’ye kadar uzanır. Sütunların siyah rengi ve parlak granit

kenarlı havuz, temaya uygun kasvetli bir ton yaratır. “Görev İçin Yaşamlarını Feda Etmiş Los Angeles Polis Departmanı Anısına” yazıtı şimdi, şehrimiz için hizmet ederken ölen tüm memurları –kadın ve erkek— onurlandıran bir plakayla kaplı. Ölen memurların isimleri, havuzun mermer bordürünün üzerine yazıldı. Bütçe sınırlamasından dolayı sütunlar, başlangıçta planlandığı gibi som granitten değil, ama çelik iskelet üzerine İtalya’dan gelen, alevle cilalı Bergen Senite graniti tabakalarıyla yapıldı.

1 Ekim 1971’de, Los Angeles Police Departmanı’nı konu edinen popüler televizyon dizisi Dragnet’in yıldızı Jack Webb’in liderlik ettiği törenler esnasında 75.000 dolarlık anıt Parker Center’ın kuzeydoğu köşesine vakfedildi. Ancak asıl konuşma o gün, Birleşik Devletler Başsavcısı ve Nixon’ın en yakın danışmanı John N. Mitchell tarafından yapılmıştı. Sonrasında, Watergate skandalıyla bağlantılı olarak, adaleti engellemek amacıyla Birleşik Devletler Başkanı ile komplo kurduğu gerekçesiyle hapse mahkum edilen Mitchell, şehrin şehit memurlarının anı ve fedakarlığını şereflendirmek ve bu fırsatı bir iyileştirme ve uzlaştırma zamanı olarak kullanmak yerine, muhaliflere saldıran politik bir söylev verdi. Ülkemiz, “ayak takımını şiddete kıskırtan, polise tuzak kuran ve bombalarla öldüren, tamamiyle yeni bir tip suçlu-fanatik devrimcinin” ortaya çıkışıyla olduğu kadar, “ayak takımı zulmüyle” de tehdit edildi, diyerek halkı uyardı.

Toplumu bölücü ve çatışma dolu o dönemi tarif eden tutkular kaybolurken, Polis Anıtı, toplumsal refah için hizmet etmiş olanlara duyduğumuz saygıyı her sene yenilemek için anımsatıcı bir yer olarak kabul edildi. Bu kasvetli anıt her gün önünden geçenlere, toplumumuzu korurken ölenleri şereflendirmek için burada bir mekan bulunduğunu ve sevdiklerini feda ederek parçalanan ailelerin acılarını duymaları ve hatırlamaları gereken anın şimdi olduğunu söyler. Malzeme ve biçimler süreklilikten bahseder, ama anıt zaman içinde donmuş değildir. O şimdiye, geçmişte sabitlenmiş bir olayla demir atmaz. Doğrusu, anıt eksik kalmaktadır, çünkü sürekli artan memurlar listesiyle birlikte, sonsuza dek kusurlarımızı kaydeder.

3.

Tilted Arc Duruşmaları
Rağbet Görmeyen Bir Eser, Kamusal Heykelin Kötü Durumunu Dramatize Eder
ROBERT HUGHES

3 Haziran 1985

Jacob K. Javits Federal Binası ve A.B.D. Uluslararası Ticaret Mahkemesi ile bitişik olan, aşağı Manhattan’daki Federal Plaza, Amerika’daki en çirkin kamusal alanlardan biridir. Kaba binalarından –kurumsal dezenfektanların koktuğu gibi kokan— kuru, çöp dolu havuzuna kadar her şey bir koca gülle gelsin de bizi yıksın diye yalvarmaktadır. Ama kimse bunu yapmayacağına göre, yapılacak bir sonraki en iyi şey, oraya büyük bir Amerikan sanatçının büyük bir heykelini koymak olmaz mı?

1981 yılında, meydana bir heykel yerleştirildi. Kesinlikle büyüktü: kavisli, çelik plakadan, uzun bir adamın iki misli yüksekliğinde ve 36,5 cm eninde bütün bir duvar. Plakalar, azıcık ama emin adımlarla içe doğru kavisli ve plazayı boydan boya çaprazlamasına kesiyor – çiğ, paslı ve ağır bir hareket. İsmi “Tilted Arc”tı (Eğik Ark) ve müellifi Richard Serra’ydı. Bu iş Federal Hükümet’in bir kolu olan *General Services Administration (GSA)* tarafından, mimari-içinde-sanat programının bir parçası olarak sipariş edildi. Maliyet: 175.000 dolar.

Heykel anında, çevresindeki bürolarda çalışan birçok insan için bir tiksinti nesnesi haline geldi; heykelin, meydana geçmelerini ya da mekanı kullanmalarını engellediğinden yakındılar. Mart ayında, GSA’nın bölge yöneticisi William J. Diamond, “Tilted Arc” hakkındaki

(uzman olan ve olmayan) fikirleri birleştirmek adına kamusal bir oturuma çağırdı. Yaklaşık 180 kişi konuştu, 2/3 lehte, 1/3 aleyhte. Son ay, GSA'nın atadığı grup heykelin kaldırılması önerdi, ama son karar Washington'da GSA'daki *Acting Administrator* (Geçici Yönetici) Dwight Ink tarafından verildi. İşin kamusal olarak rağbet görmediği fikrinde herkes hemfikir değil. En azından "Tilted Arc"ın Amerikan kamusal heykelinin geleceğini ciddi anlamda etkileyebilecek ateşleyici bir konu haline geldiği sanat dünyasında yankılanmadı. Ya da savunma böylece ısrar etti.

Eğer Amerikan kamusal heykelinin sorunları varsa, ki var, o zaman Serra'nın işine gösterilen tepki bir neden değil, bir semptomdur. Heykel, bir yüzyıl önce sahip olduğu anımsatma işlevini büyük ölçüde kaybetti. Görünüşe göre, GSA gibi devlet organları onu görsel bir aklandırmanın belirsiz bir çeşidi olarak düşünüyor. Aynı zamanda, kamusal alan kullanımıyla ilgili toplumsal sözleşme rolü de çöpe atıldı. Amerikan kentlerinde bavul radyonun kulaklar için yaptığını, spreyci boya gözler için yapmıştı: Medeni kentlilik tüketici konuşmalardan ve spreyci boyadan dolayı sıfırı tüketir. Graffiti, kamusal sanat fikrinin kalıntılarındaki boğucu ottur. Bugün kent sakinlerinden çoğunun, kamusal heykeli, halihazırda karışık bir ortama yapılan bir adet fazla yarı-görünür bir eklenti olarak düşünmesi ve onun yerine bir leğen dolusu petunya sahibi olmayı tercih etmesi şaşırtıcı değildir.

GSA, Serra'nın siparişiyle başına ne geleceğinin farkındaydı. Sanatçının eskiz ve modellerini gördü. şirin, bronz bir Peter Pan bekleliyordu. Serra'nın yekpare duvarları ve çelik ve kurşun levhalı destekleyici assemblajları son dönem Amerikan heykelinin en aşına imgeleri arasındaydı – işçi minimalizminin, sessizliğin, mekana aşırı müdahalenin kavgacı birleşimi. Kimse işini erişilebilir bulmuyordu, ama diğer sanatçılar üzerindeki etkisi inkar edilemezdi. Sadece bir örnek vermek gerekirse, Maya Ying Lin'in Washington, D.C.'de, Amerika'daki en güçlü, dokunaklı savaş anıtı olan Vietnam'da ölenler anısına yaptığını siyah granit anıt, temel olarak Serra'nın heykellerinden etkilenmiştir.

45 yaşındaki Serra, işini savunurken Ayn Rand gibi konuşma eğilimi gösterir. Federal Plaza'da çalışanlar için "Onlar orada yaşamıyor" der. "Orası bir mahalle değil. Devlet onlara hangi sandalyede oturmak istediklerini sormuyor. Neden heykel hakkında oy vermeliler ki?" "Tilted Arc"la içinden, Mart oturumunda şöyle dedi: "İzleyici kendinin ve 'plaza'ya doğru yaptığını yürüyüşün farkına varıyor... Adım adım sadece heykelin değil, ama tüm çevrenin algılanması değişiyor." Kimisi, bununla 2001'deki ilgisiz maymunlara bilinç aşıl原因an siyah sütun gibi bir şeyi kastettiğini düşünebilir.

Serra, işin, "mekana özgü", orası için tasarlanmış ve oraya uygun bir alan anlamında olduğunda ısrar eder. Serra'ya göre, Federal Plaza'dan "Tilted Arc"ı kaldırılırsa bu heykel, muhaliflerin iddia ettiği gibi anlamsız, paslı bir metal yığına haline gelecektir.

Eh, evet. Elgin mermerleri ve San Marco atlarından, yerlerinin değiştirilmesi yüzünden yok olmamış birçok parçalanmış fresk ve türbeye kadar, dünya eski "mekana özgü" sanatla dolu olsa bile, bu olabiliyor. Gökyüzündeki Büyük Yapısalcı'nın diyeceği gibi, bağlam yitimi yenidenbağlamlandırılarak zenginleşme anlamına gelebilir ve mekana özgü mekana özgünün yaptığını gibi olurdu. Muhalifleri darılabilir ama, hükümetle bağlayıcı bir antlaşma içinde olması tartışılmayacağı kadar, bir sanatçı olarak Serra'nın haklarının sorgulanması için bir perdelemedir bu.

Bu kesinlikle olayın özüdür. Oturum, uzmanların heykeli "sansürlemenin" Hitler'in kitap yakmasının ahlaki eşdeğeri olduğunu, bunun tüm Amerikan kamusal heykeline karşı putperest bir panik başlatabileceği vs. düşüncesi gündeme geldi. Ama esas nokta, Serra'ya göre, Tilted Arc kendisi ve GSA arasında Federal Plaza için kalıcı bir mekan-kurgu olarak tasarlanmış ve sözleştilmişti ve GSA kapanış düdüğünden dört sene sonra, yıllardır varolan kuralları değiştirmek için bir oturum yapmamalıydı. Bu tip yanlış anlaşmalar önlenmek isteniyorsa, eğer sağlam bir tane tasarlayabiliyorsa, gelecekteki siparişlerinde bir kamusal-

kabul edilebilirlik koşulu koyulmamasına çalışmalıdır. Böylece, kusursuz orta halli düzeyi her zaman için desteklenebilir. Ama "Tilted Arc", genel zevk örneği olarak değil, talepsiz bir patronaj ile zalim estetizmin bağlantısında ortaya çıkabilen ahmaklığa karşı didaktik bir anıt olarak kalmalıdır.

4.

Double Ascension

Herbert Bayer, 1973. 14-1/2(b) x 33(e), basamaklar: 89 x 358 cm. 515 S. Flower

Double Ascension, şehir merkezinin yeniden gelişim programının bir parçası olarak sipariş edilen, ilk kamusal sanat eserlerinden ilkidir ve en iyilerinden biri olarak kalmıştır. Bu yüzden, işin Bauhaus'da hem öğrenci hem de öğretmen olan bir sanatçı tarafından icra edilmiş olması şaşırtıcı değildir. 1919 yılında Almanya, Weimar'da açılan Bauhaus, sanat ve zanaatı, mimariyle bütünleştirmeye ve kamusal uygulaması olan işler üretmeye çabaladı. Bu amaçla geçmişe, katedrallerin Tanrı'nın evi ve toplumun paylaşılan bilinci için tapınaklar olarak sanatçı ve zanaatkarlar tarafından inşa edildiği ortaçağa, baktı. Bauhaus, aynı zamanda ileriye de, insanlığın hem maddi hem de manevi dünyayla ilişkisini gittikçe canlı bir birlik olarak gördüğü kendi çağımıza baktı. Naziler, 1933'te iktidarı ele aldıktan kısa bir süre sonra Bauhaus'u kapadılar. Herbert Bayer, mimar Walter Gropius ve Ludwig Mies van der Rohe de dahil olmak üzere, okulla bağı olan birçok kişi, daha sonra, savaş-sonrası bina ve kentlerinin görünümünü derin bir şekilde etkileyecekleri Birleşik Devletler'e göç etti.

Atlantik Richfield Şirketi yönetim kurulu başkanı, Robert O. Anderson'la çoktandır devam eden dostluğu sayesinde Bayer 1966'da şirketin sanat ve tasarım danışmanı olarak işe alındı. Bayer, ARCO Plaza'nın Los Angeles şehir merkezindeki ana binaları da dahil olmak üzere, ARCO ofisleri için dekorasyon ve mobilya tasarımları yaptı.(1) Bayer aynı zamanda ARCO Plaza'da, ofiste açık alan ve alışveriş kompleksi tasarlamaktan sorumluydu.

Bayer, proje için çeşitli eskizler geliştirdi. 1967'de, suya yerleştirilmiş biyomorfik şekilli bir figür ve kibarca dalgalanarak insan bedenini çağrıştıran meydanı da kapsayan on heykelsel eleman önerdi.(2) Bunu izleyen iki yıl süresince, 6.7 m'lik bir havuz üstünde mavi, kırmızı, turuncu-sarı ve beyaz panelli bir köprü gerçekleştirmeyi tasarladı. Eskizde ayrıca siyah-beyaz dama tahtası paneller de bulunuyordu.

Son tasarımı tamamlayan havuz ve heykel, mekanda tek başlarına duran bağımsız nesnelere değildir. Onun yerine, çevrelerine görsel ve fiziksel olarak bağlı bir topluluktur. Bir taraftan havuz ve heykel, A.C. Martin & Associates tarafından tasarlanmış kişilikdışı büro binalarının etkisini dengeleyerek meydana insan ölçeği verir. Diğer taraftan; havuz, plaza, binalar ve "Double Ascension", birlikte ilgi çeken kentsel ve kentli mekanlar oluşturan, görsel ve duyuşsal bir dörtlüdür. Meydanın geniş ve açık girişi mekanın kurgusunu vurgular ve şehir merkezinin en ilgi çekici yapılarından biri haline getirirken; koyu gri granit, 18,3 m çaplı havuzun renk ve dokusunu, bina cepheleri, plaza zemini ve kaldırımla birleştirir.

Havuzu çevreleyen alçak basamaklar, insanı hem ayıran hem de kentle birlikte hissettirerek, oturmaya, izlemeye ve dokunmaya ve havuzun kavisli kenarından çağlayan suyu dinlemeye çağırarak içten bir tiyatro oluşturur. "Double Ascension"ın iki helezonik merdiven gibi havuzdan yükselen parlak turuncu-kırmızı alüminyum basamakları, kendilerini çevreleyen karanlık renkler ve malzemeye karşı cesur bir tezat oluşturur. Basamaklardaki ışık yoğunluğu farklılıkları çeşitli açılardan yansıyan ışığın yaptığı bir yanılsamadır. Kinetik etkiler suyun ve heykelin etrafında dolaşıldıkça görülen hareket, sayesinde yaratılmıştır.

"Double Ascension", Bayer'in daha önce yaptığı "Articulated Wall", "Stairs to Nowhere" ve "Double Twist"inden kaynaklanır. Bayer, işi başlangıçta "Stairway to Nowhere" (Hiçbir Yere Giden Merdiven) olarak adlandırmıştı, fakat sonra ARCO yöneticileri ismin şirketin hedeflerini

tam olarak yansıtmadığından şikayetçi olunca değiştirdi. Bununla beraber, orijinal ismin, şirketin 1999 senesinde BP-Amoco tarafından devralınmasının ve kurumsal olarak yokoluşunun öngörüsüydü.

Dipnotlar:

Anonim, "Atlantic Richfield: Art and Design", tarih yok, s.5
Arthur a. Cohen, "Herbert Bayer", MIT Press, Cambridge, Mass., 1984, s.160
a.g.y., s. 160, 175
a.g.y., s.176

4.

Bu Bir Wyeth Değil *Pennsylvania Gazetesi*, Kasım 1975, s.38

Alexander Lieberman'ın 39. Cadde'deki Locust Walk üzerinde 12 metre yükselen parlak kırmızıya boyalı çelik boru konstrüksiyonu "Covenant", Philadelphia Redevelopment Authority'den (RDA) satın alınıp arsada Üniversite tarafından inşa edilen binaların, RDA'nın koyduğu, inşaat bütçelerinin %1'nin kamusal sanat için harcanması şartının en yeni sonucudur. Tony Smith'in geçen bahar College Green'de ortaya çıkan "We Lost"u gibi, "Covenant" da Visual Environment Committee (Institute of Contemporary Art'ın uzun süredir başkanı ve tanınmış koleksiyoner H. Gates Lloyd'un başında bulunduğu) tarafından seçildi ve "We Lost" gibi "Covenant" da bir alay, onaylama, ilgisizlik, mizah sütunları vs. fırtınası kışkırttı. Tepki, bir gözlemcinin "bunun harika olduğunu düşünüyorum, gerçekten beğendim" hoşnutluğundan, WXPN radyosu tarafından organize edilen, heykeli ses dalgalarıyla yıkma teşebbüsüne (başarısız oldu), Jeoloji Profesörü Henry Faul'un "Ben yetişkinlerin orada ICA'de kapalı kapılar ardında yaptıkları her neyse ona karşı değilim, fakat bu büyük nesnelere gerçek parayla alıp, kamusal alana koymak--! Avangard olan, öndeki muhafızdır – onlar arkalarında birinin olduğunu bilir. Ne yaptığını bilmemek ise, avangard olmak değildir. Küçük bir gruptan fazlasını memnun etmeliyiz. Burada, Wyeth almak isteyen köylüler varsa, bunu yapmalıyız." söylemine kadar uzanıyor.

(Ü.) "Covenant"ı Nasıl Aldınız: Komite'den Sanat

Dave Lieber
***Daily Pennsylvanian*, 8 Eylül, 1975, s.7**

İhtilaf içinde olmak ile karşıt, soyut heykel genel olarak elele yürür. Superblock Plaza'daki yekpare kırmızı süs, "Covenant" da, tabiki bir istisna değil.

Visual Environment Committee'nin altı üyesi bu seçimden sorumluydu. Heykel, kent yasasının belirlediği, kent-destekli inşaatların tüm giderlerinin %1'inin sanat satın almak için kullanılması şartına uygun olarak alındı.

Komite üyeleri, Mimarlık Profesörü Holmes Perkins, Sanat Tarihi Profesörü John McCoubrey, Güzel Sanatlar Okulu'nun Dekanı Peter Shephard, önemli bir Philadelphia'lı mimar Vincent Kling ve yerel bir sanat uzmanı olan H. Gated Lloyd. Ayrıca bir öğrenci de komite için çalışıyor, ama Perkins'e göre, bu temsilci fazla toplantıya katılmamış.

The Institute of Contemporary Art'ın eski yöneticisi ve dışmekan heykeli üzerine uzman olan Samuel Adams Greene komitenin danışmanıdır. Greene, hangi işlerin uygun olabileceğine dair üyelere önerilerde bulunur. Ardından, üyeler bir karar verilene ve sanatçılarla görüşmeler

başlayana dek çeşitli işleri incelerler. Bu prosedür hem Lieberman örneğinde hem de “We Lost” heykeli College Green’i süsleyen Tony Smith’te sürdürüldü.

Komite toplandığında, genç sanatçılardan mı, yoksa Smith gibi son on yılın en önemli Amerikan heykeltıraşı olduğuna inanılan kişilerden mi sanat alacağına karar vermelidir. Komite beklenildiği üzere ikinci seçeneği tercih etti.

“Sorunlar var, gerçi,” diyor Perkins. “Sokağa bir heykel yerleştirecekseniz, iki şey arıyorsunuz. Yeterli derecede büyük, iklim koşullarına ve öğrencilere dayanacak kadar güçlü olması gerekiyor.”

“Ben “Covenant”ı beğenen birçok insanla karşılaştım,” diyor Planlama ve Tasarım bölümünde yardımcı yönetmen ve komite sekreteri Titus Hewryk. “Boyutları düşünüldüğünde, hoşuma gitti. Superblock bölgesinin tamamını netleştiriyor. Oranın en önemli işi ve görünüşünün sürekli olarak değişmesi de çok ilginç.”

Komitenin başka alımlar yapmak için hala fonu bulunmakta. Ve alışveriş listesinden soyut heykelin silindiğine dair bir belirti de yok.

5.

Bayan Mondale Covenant’ı İnceliyor

DAILY PENNSYLVANIAN, 16 Kasım, 1979, s.1

Başkan yardımcısı Walter Mondale’in eşi Joan Mondale, dün sabah altı polis arabasının eşlik ettiği bir Fairmount Park tramvayıyla, Superblock’ta bulunan 12 m’lik kırmızı heykel “Covenant”ı görmek için kampüse geldi. Orası, Mondale’in kentin kamusal heykellerinden seçme işleri görmek için yaptığı tam günlük turunun ilk durağıydı.

Alexander Lieberman tarafından tasarlanmış ve 1974’te inşa edilmiş heykel, birçok öğrenci tarafından her ne kadar “aptal”, “çirkin” ve hatta “korkunç” olarak tanımlansa da, Mondale başka türlü tepki verdi.

“Beğendim. Güçlü bir iş olduğunu düşünüyorum. Buna sahip olduğunuz için çok şanslısınız.” dedi.

Tur, aynı zamanda Mondale’in talebi üzerine geziyi ayarlayan, Institute of Contemporary Art’ın yöneticisi Janet Kardon tarafından yapılıyordu. Kardon, “Bayan Mondale güncel sanat konusunda neredeyse herhangi bir profesyonelin olabileceği kadar çok bilgili” dedi.

Mondale ile birlikte, International Communications Agency’den on dört muhabir de kentin heykellerini geziyordu.

Covenant’ta on beş dakika kaldıktan sonra, tur ekibi Alexander Calder’ın Swann Anıt Havuzu’nu görmek için Logan Circle’a ilerledi. Diğer duraklar, her ikisi de 15. ve Market caddeleri üzerinde bulunan, Claus Oldenburg’ün “Clothespin”ini ve Calder’ın “Banners”ını içerdi.

6.

“TORCH OF FRIENDSHIP” (DOSTLUK MEŞALESİ) AMERİKA VE MEKSİKA ARASINDAKİ BAĞIN İŞARETİ OLARAK SAN ANTONİO’YA RESMEN TAKDİM EDİLDİ

SAN ANTONIO - San Antonio şehir merkezinin manzarasına yapılan yeni ilave – “Torch of Friendship” – kente Meksika'nın ileri gelenleri tarafından resmi olarak Perşembe günü tanıtıldı.

Gün boyu süren kutlama, meşalenin gece yakılmasıyla doruğa ulaştı.

Çağdaş çelik heykel 20 metre yüksekliğinde ve 50 ton ağırlığında. Amerika ve Meksika arasındaki ilişkiyi ve iki ülke arasında gelişen ticaret bağını kutlamak amacıyla yaptırıldı. Convention Plaza adıyla bilinen, Commerce, Alamo ve Losova caddelerinin kesişimindeki göbeğe yerleştirildi.

Tören yüksek anıtın altında yer aldı. Heykel, açılış için 12 m'lik kumaşla örtülmüştü. Meksika Dış İşleri Bakanı Dr. Jorge Castaneda'nın Belediye Başkanı Ed Garza'ya uluslararası hediye sunduğunda törenin dokunaklı anıydı.

Castaneda, “Meksika adına, “Torch of Friendship”i San Antonio Şehri'ne takdim etmekten gurur duyuyorum. Ülkelerimizi ebediyen birbirine kenetleyen dostluk bağlarını sembolize etmesi için daima dimdik dursun.” dedi.

Bu vesileyle, heykelin tasarımcısı, dünyaca ünlü heykeltıraş Sebastian ve heykelin yaratımından sorumlu Meksikalı işadamları ve müteşebbisler grubu olan Asociacion de Empresarios Mexicanos'un (AEM) (Meksikalı İşadamları Birliği) başkanı Emilio Espana da açılıшта bulunmaktaydı.

Espana, “bize çok şey veren bu ülkeye ve şehre bu hediye takdim etmek bizi çok heyecanlandırıyor” dedi. “Sebastian; iki kültürü, iki dili ve iki ülkenin birleşimini temsil eden bu muhteşem sanat eserini tasarlamakla ticari bağları sıkılaştırma vazifemizin özünü yakaladı.”

Tören, heykelin açılmasıyla bitirildi. Meşaleyi kaplayan örtü indirilirken, iki ülke arasındaki kardeşlikten bahseden iki dilli lirik müzik çalınmaktaydı.

Sebastian kumaşın indirilmesini izlerken, “gelecek nesiller bunun önemini anlayacak” dedi. Gün boyu süren kutlamanın zirvesi, meşalenin gece yakılması olacak. Resmen yakıldığında, iki ülke arasındaki dostluğu simgeleyen ışığın işareti olarak hizmet etme amacını tamamlıyor.

8.

1971, Mali Bölge, Havuz

Market Street Parkuru, San Francisco
Armand Vaillancourt

Market Caddesi'ni Güzelleştirme Projesi'nin bir parçası olan, (M. Justin Herman) Plaza kuzeye yöneliminden biraz sıkıntı çekiyor. **Embarcadero Center** tamamlandığından bu yana, gündüz kalabalığı kadar elişi dükkanları ve eğlence yerleri de mekanı canlandırıyor. Armand Vaillancourt tarafından yapılan havuzun arkaplanında iki katlı ekspres yolu vardı. Şimdi o yolu kaldırdıklarından beri, o açılı beton biçimler dizisiyle, boş ekspres yol parçasının stoğudur diye dalga geçilmeyecek. Şu an için fazlasıyla açıkta kalmış görünüyor. (Woodbridge ve Woodbridge. 1992:37).

10.

11 Eylül:

SANAT KAYBI, ZARAR VE ETKİLER

IFAR Sempozyumu Tutanakları, 28 Şubat 2002

World Trade Center'da (Dünya Ticaret Merkezi) Kamusal Sanat

Saul Wenegrat

[Saul S. Wenegrat sanat danışmanı ve World Trade Center'ın sahibi olan New York ve New Jersey Port Authority'nin Sanat Programı'nın eski yöneticisidir. Bay Wenegrat Merkez'deki kamusal sanat eserlerini sipariş etmiş ve küratörlüğünü yapmıştır.]

World Trade Center (WTC) için yapılan kamusal işlerin yaratımında birçok önemli sanatçıyla çalışma fırsatına kavuştum. 1993'teki bombalamanın ve son olan 11 Eylül'deki yıkımı yaşama acısına da. Sizinle hangi kamusal işlerin olduğunu, onları kimin yaptığını ve nerde bulduklarını gözden geçirmek isterim. Sonra size trajediden sonra orada bulduğumu ve işlerden geriye kalanın son bilgilerini vereceğim.

Kamusal işlerin siparişlendirilme süreci, özellikle Port Authority gibi bir hükümet temsilcisiyle yapılanlar, oldukça resmidir. Öylece dışarı çıkıp, sanat satın alamazsınız. 1969'da, WTC planlamasının bir parçası olarak, Port Authority, sanat eserleri alımına harcamak üzere, inşaat masraflarının yüzde biri kadarını ayıran "sanat için yüzde" programını benimsedi. Birçok öncü enstitünün yönetici ve küratörlerini içeren, esasen New York/New Jersey bölgesindeki müzelerden, sanatta bilgili kişilerden oluşan bir danışma grubu kurdu. Bu, Modern Sanat Müzesi'nden Dorothy Miller'ı, Buffalo'daki Albright-Knox Galeri'den Gordon Smith'i, Newark Müzesi'nden Sam Miller'ı, daha sonra Guggenheim Müzesi müdürü olan Tom Messer'ı ve yine sonradan Whitney Müzesi'nin müdürü olan Tom Armstrong'u kapsadı. Aynı zamanda grup, Jane Engelhard gibi bilge kişileri de kapsadı. Temelde Port Authority danışmanların tavsiyelerini kabul etti. İlk eser, 1970'lerin başında yerleştirildi; sonuncusu – WTC'nin 1993'te bombalanması nedeniyle yapılan bir anıt- 1995'te gerçekleştirildi.

Aşağıdakiler, Trade Center'la bütünleşen ve 11 Eylül 2001 tarihinde orada bulunan sanat tarifidir:

World Trade Center'ın Church Caddesi girişinde (Res.1), Japon sanatçı Masayuki Nagare tarafından yapılmış büyük, siyah İsveç granitinden heykel bulunuyordu (Res.2). 1972 yılında tamamlanmıştı ve 4,3 m yükseklik, 10,4 m genişlik ve 5,2 m derinliğe sahipti. Her ne kadar dayanıklı bir iş gibi gözükse de, aslında çelik ve beton iskelet üzerine granit kaplamaydı.

World Trade Center Plazası'nın merkez işi Almanya'dan Fritz Koenig'in tasarımını yaptığı kocaman havuzdu. Havuzun 7,8 m'lik küresi (Res.3) dünyaya benziyordu. Bronzdan yapılmış bu heykel, içinden su tabakaları çıkan siyah granit temel üzerinde duruyordu. Biçimi itibarıyla, World Trade Center'ın konusu olan, dünya ticareti yoluyla dünya barışını simgeleme niyetini taşıyordu.

Trade Center'ın iki kulesi arasında, New York'lu heykeltıraş James Rosati (Res.4) tarafından yapılmış *Ideogram* isimli geniş, paslanmaz çelikten iş vardı. 1974'te tamamlanan bu 8 m'lik eser, meydandaki en ilgi çekici siparişlerden biriydi, çünkü etrafında dolanılırken farklı bir biçim alıyordu. Aynı zamanda, moda endüstrisindeki insanlar ondan hoşlanmaya ve onu birçok moda reklamına dahil etmeye başladığından beri, en çok fotoğrafı çekilen işlerden de biriydi.

Alexander Calder'ın aynı zamanda Cockeyed Propeller ve Three Wings isimleriyle de bilinen, *WTC Stabile* (Res.5), 1971'de geldi. 8 m yükseliğindeydi ve boyalı kırmızı çelikten yapılmıştı.

İş başlangıçta Batı Caddesi'ndeki 1 World Trade Center'ın girişi için sipariş edilmişti. Battery Park City açıldıktan sonra eser, fotoğrafta görüldüğü gibi Vesey ve Church Caddeleri'ne taşındı. Son felaket sırasında iş, 7 World Trade Center'ın önündeki meydana bulunmaktaydı.

Joan Miró'nun *The World Trade Center Tapestry* (Res.6) işi 1974'te geldi. Esasında, sipariş edilmiş bir iş değildi. Bir kilim yapma olasılığıyla ilgili Miró'yla ben konuşmuştum ve o beni, "Kilim yaptığında, onu gerçekten kendin yapmıyorsun ve ben iki elimi kullanarak yapmadığım bir sanat yapmam" diyerek geri çevirmişti. Daha sonra, ailesinde bir facia meydana olmuştu. Kızı İspanya'da seyahat ederken bir kaza geçirmişti ve bir hastaneye götürülmüştü. Miró, hastaneye koşan rahibelere "Kızımın iyileşeceğini umut ediyorum ve eğer iyileşirse, hoşunuza giden herhangi bir eserimi size vereceğim" dedi. Kızı gerçekten iyileşti ve rahibeler bir kilim istediler. Miró, hiç kilim yapmadığını söyledi. Onlar, "Köyümüzde kilim yapan biri var. O sana öğretecek" dediler. Böylece Miró, köydeki kilim yapımcısıyla çalıştı ve bu iş hoşuna gitti. Pratik yapmaya karar verdi ve bazıları daha sonra New York'ta sergilenecek olan yaklaşık yirmi adet küçük kilim yaptı. Sonra, Paris'teki galericisi benimle iletişime geçti ve "World Trade Center kilimizin hazır." dedi. Ben de, "Ne!?" dedim. O, "Kilim Miró'nun Grand Palais'deki [Paris'te] retrospektif sergisinde, istiyorsanız sizindir. Miró bunu World Trade Center için özel olarak yaptı." dedi.

Kilim, kenevir ve yünden yapılmıştı ve çok büyüktü –6 m'ye 11 m. Eşsiz bir parçaydı ve Miró onu bitirdikten sonra, "Kilim yapmak çok uzun ve yorucu bir iş. Daha fazla yapmayacağım" dedi. Ama daha sonra, World Trade Center'daki kilimi gören Washington'daki National Gallery of Art'tan aradılar ve müzenin yeni bölümü için bir kilim istediler. Böylece Miró bir tane daha yaptı ve bu yaptığı son kilim oldu. Bizimki 2 World Trade Center'ın girişinde asılıydı. Gözlem güvertesine giderken görebilirdiniz. World Trade Center'a gelen son sanat eseri 1993'teki bombalama olayının kurbanları için yapılan bir anıt havuzdu. O bombalamada altı kişi öldü ve havuz, bombanın patladığı yere, Marriott Otel'in önüne yerleştirilmişti. Heykeltraşı Elyn Zimmerman panel konuşmacılarımızdan biridir ve eser hakkında daha çok konuşacak. Havuzun kendisine ek olarak, küçük bir park yaratılmıştı, böylece oturup burada neler olduğunu düşünebilirdiniz.

İşte bunlar yedi kamusal sanat eseri. Ek olarak, Port Authority World Trade Center'da, Kenneth Snelson'ın 1968 tarihli *Needle Tower*'ı; Romare Bearden'ın *Recollection Pond* isimli kilimi; Germaine Keller'ın *Path Mural*'ı; başka bir büyük duvar resmi, Cynthia Mailman'ın *Commuter Landscape* ve Hunt Slonem'in duvar resmi *Fan Dancing with the Birds* işlerini de kapsayan yüzün üzerinde sanat eserine sahipti.

Port Authority koleksiyonunun yanısıra, World Trade Center'daki kiracılardan çoğunun kendi koleksiyonu bulunmaktaydı. Bugün buradaki konuşmacılardan bazıları onlar üzerine konuşacak. En önemli kiralık koleksiyonlardan biri Cantor Fitzgerald'ın Kuzey Kulesi'nde sergilenen Rodin desen ve heykel koleksiyonuydu.

World Trade Center'ın yıkımından sonra, olası bir arşiv biçiminde ya da bir anıtta kullanılmaları için, bulunan nesnelere birleştirmek adına bir komiteye katılmam istendi. Bartholomew Vorsanger ve Marilyn Jordan Taylor ile beraber bu merhametsiz göreve atandık. Bombalamadan kısa bir süre sonra bölgeye gittiğimde bulduklarım bunlar. Korkunç bir görüntüydü. Neredeyse üç bin kişi World Trade Center'da yandı ve faciadan iki hafta sonra bile alan hala yanıyordu. Korkunç bir deneyimdi. Bu, Calder'ın *WTC Stabile*'inden kalanlar (Res.10). Ve bu da, Koenig'in *Sphere for Plaza Fountain*'ından kalanlar (Res.11).

